

Riant Wonen

RENOVEREN IN STIJL

DOSSIER

VUURARCHITECTUUR

9 789080 344099

TEKSTEN COSIPRESS-EDUARD CODDÉ, CAROLINE DE RIJCK, BERT VERBEKE

FOTOGRAFIE STUDIO D'ARTÉ, VERNE FOTOGRAFIE

Een zee van licht en ruimte

tekst Caroline De Ruyck

Toen een koppel uit Wilrijk de jonge architect **Bruno Haenen** uitkoos om hun herenhuis grondig te verbouwen, hadden ze eigenlijk maar twee vereisten: ze wilden veel licht en vooral veel ruimte voor zichzelf en hun vier kinderen. Voor de realisatie van die wensen gaven ze de architect uit Kontich carte blanche. Anderhalf jaar later stond de renovatie er: een opvallende achterbouw met als hoofdmoot een keukengedeelte voorzien van gigantische glasvlakken. Een doorzichtige achtergevel zeg maar, die de grens tussen binnen en buiten doet vervagen en van de omgeving een deel van het interieur maakt.

POËZIE

„Nu pas beseffen we hoe donker we hier vroeger wel zaten”, vertelt de vrouw des huizes tijdens een wandeling door de woning, die net als de andere huizen in de wijk dateert van begin vorige eeuw. Een typisch herenhuis is het, met op het gelijkvloers de klassieke basisstructuur: links een lange, smalle gang waarop de aanpalende kamers uitgeven, rechts een statige trap naar boven. Aan die indeling wilden de bewoners niets veranderen. „Bij de renovatie hebben we dan ook nergens geraakt aan de ritmiek en het gegeven van het oud herenhuis”, benadrukt architect Bruno Haenen. „Het was wel een hele uitdaging een stijl te vinden die bij het barokke van dat oude gedeelte zou passen. Niemand wilde dat het zou lijken alsof er een compleet nieuw stuk was aangekleefd. Moulures, krullen en andere tierlantijnen zag ik niet zitten, maar ik wilde wel hetzelfde gevoel naar buiten brengen. Barok is een speelse kunstvorm die goochelt met licht en schakeringen en daarmee het plezier van de toeschouwer of bewoner wil verhogen. Dat heb ik ook geprobeerd in het vernieuwde deel. Noem het met heel eenvoudige dingen poëzie maken, noem het hedendaagse barok...”

☒ Overal speelde de architect met de relatie binnen-buiten. In het als zichtterras afgewerkt plat dak boven de eetkamer maakte hij een opening, met blik op de met varens begroeide en vrij onderkomen muur van de burens. „Esthetisch kan je die muur bezwaarlijk noemen, maar hij heeft wél karakter. Bovendien zorgt hij voor een mooi contrast met het gerenoveerde deel”, legt Bruno Haenen uit.

OPEN ATMOSFEER

Al na de eerste ontmoetingen bleek dat architect en opdrachtgevers op dezelfde golflengte zaten. Concrete ideeën hadden laatstgenoemden aanvankelijk niet, maar ze wisten wél wat ze absoluut niet langer wilden: wonen in een huis met een donkere achterbouw, vol onpraktische ruimtes en *hokjes*, en met één badkamer die ze met z'n zessen moesten delen. Dus kwam het erop aan dingen te elimineren. Vooral het gelijkvloers zorgde voor ergernis, bleek tijdens de gesprekken. De keuken achteraan was een krap, volledig afgesloten kamertje dat grensde aan de eetkamer annex veranda, het weinige natuurlijke licht dat de bewoners hadden, viel binnen via een glazen koepel in het plat dak. „**Waar ze van droomden, was een grote leefkeuken met een overvloedige lichtinval en een zo open mogelijke interne leef sfeer. De achterbouw moesten we om technische redenen sowieso volledig afbreken en opnieuw opbouwen. Dus hebben we van de keuken één grote, lichte ruimte gemaakt en ze zoveel mogelijk naar achteren geduwd, tot aan de door het stad voorgeschreven bouwlijn van 17 meter**”, vertelt architect Haenen. „**Maar omdat de bestaande bouw iets dieper zat, lieten we twee enorme witte pijlers – poten, zeg maar – staan die de keuken als het ware begrenzen langs de buitenkant. Boven de kookplaats zit een doorhangend volume met daarin een stapeling van verschillende functies. De *poten* zorgen voor een relatie tussen die boven elkaar liggende ruimtes: de keuken, de speelkamer voor de kinderen en de badkamer van de ouders. Omdat het qua proporties allemaal perfect zou zitten, maakten we de plafonds van de eetkamer even hoog als die van de leefruimtes beneden. Superhoog, met andere woorden, wat uiteraard het ruimtelijk gevoel nog versterkt.**”

MOOI CONTRAST

Overal speelde de architect met de relatie binnen-buiten. In het als zichtterras afgewerkt plat dak boven de eetkamer maakte hij een opening, met blik op de met varens begroeide en vrij onderkomen muur van de burens. „**Esthetisch kan je die muur bezwaarlijk noemen, maar hij heeft wél karakter. Bovendien zorgt hij voor een mooi contrast met het gerenoveerde deel**”, legt Bruno Haenen uit. Het dubbele schuifraam van de achtergevel beneden kunnen de bewoners volledig openzetten, zodat wie achter het fornuis staat te kokkerellen, dat zo goed als in open lucht doet. De vloer van de keuken loopt trouwens door tot buiten, waar de donkere stenen een mooie verwerking vertonen. Tussen de binnenruimte en de achterliggende huurgarage hoogde de architect het niveauverschil op tot een groot terras met houten planken. De kinderen werden verwend met een schommel én een zandbak, die onder een openklapbaar luik schuilt. Zo werd het originele kleine stadstuintje een gezellige buitenruimte. Zonder centrale begroeiing weliswaar, want deze zou té veel licht wegnemen.

GROOTMEUBEL

Centraal in de keuken staat een multifunctioneel grootmeubel, dat fungeert als scheiding tussen de gang en het kookgedeelte. Ook vanuit de zitkamer onttrekt het laatstgenoemde hoek aan het oog. „**De schuiven en de extra diepe kasten bieden ondanks de vrij geringe oppervlakte veel bergruimte, zodat andere meubelen overbodig worden**”, zegt Bruno Haenen. „**Er zitten ook enkele keukentoestellen in verwerkt. Langs de andere zijde doet het meubel dienst als vestiaire- en schoenenkast. Met de inkomhall naar de keuken hebben we trouwens een soort van sas gecreëerd met een glazen deur, zodat het licht van de achterbouw ook in de gang binnenvalt.**”

Soberheid – zowel op vlak van kleuren als materialen – primeert in het gerenoveerde deel van het oud herenhuis. Samen met de bewoners koos de architect voor een kleine onopvallende dampkap, een werkblad van Italiaanse natuursteen en kasten met schuifdeuren van gelakte mdf, aangepast aan de kleuren van de leefruimte. De aluminium plinten werden op maat ontworpen, een eenvoudige, langwerpige Zweedse radiator biedt naast de vloerverwarming extra warmte zonder ruimtebeperkend te zijn. Middenin de nieuwe ruimte plaatste de vrouw des huizes een simpele houten tafel met errond acht verschillende thonetstoelen. Een begrenzing met buiten voel je amper wanneer je hier zit te eten of te praten. Enkel een gigantisch glazen vlies met een zwart kader errond scheidt in en uit van elkaar.

PRACHTPLEK

Op de eerste verdieping leiden twee trapjes naar de glazen deur van de speelkamer voor de kinderen. „**Het is een ruimte die met hen kan meegroeien**”, vertelt architect Haenen. Net als de keuken is ze achteraan volledig open, zodat er een rechtstreeks relatie met de tuin ontstaat. Om de kinderen zoveel mogelijk bewegingsvrijheid te geven, werd de televisie boven de radiator opgehangen met een telescooparm. „**Het grote voordeel van deze kamer is dat ze vlak boven de keuken zit. Als er iets scheelt, vooral dan met de kleinsten, horen we het meteen**”, aldus de eigenaars. Achter de mat gezuis de deur in glas gaat op verdieping twee de badkamer van de ouders schuil. Een prachtige plek is het, met een stijlvolle glazen douchecabine en als meerwaarde een afgesloten terras dat vader en moeder verzekert van de nodige privacy. „**Door die omkasting kan niemand ons zien als we in bad zitten of onder de douche staan. Gordijnen dichttrekken of luiken neerlaten hoeft niet. Heerlijk is dat**”, verzekert de bewoonster ons. Bij warm weer kunnen de ouders zelfs het schuifraam volledig openzetten en op het terras genieten van de zon. Op de vloer van hun buitenkamer liggen houten planken over de gehele breedte, binnenin opteerde architect Haenen voor de natuursteen nero Zimbabwe. In stroken gelegd naar analogie met het terras, én met de bovenkant naar onder, omdat je zo meer tekening krijgt. De ombouw rond de badkuip is donker verzoete Marlinsteen, hetzelfde materiaal waaruit ook de twee wastafels zijn vervaardigd. De ondiepe vierkante lavabo's zitten in de steen ingewerkt, onder het blad bieden lades in gelakte metaal heel wat opbergmogelijkheden.

Noem het met heel eenvoudige dingen poëzie maken,
noem het hedendaagse barok...

☒ Bovenop badkamer nummer één construeerden architect Haenen en zijn team een bijkomende badkamer, speciaal voor de vier kinderen. Van beneden gezien lijkt het wel een grijze doos die op het hoofdvolume werd gehesen. Langs de buitenkant kwamen zinken platen.

☒ De aluminium plinten werden op maat ontworpen, een eenvoudige, langwerpige Zweedse radiator biedt naast de vloerverwarming extra warmte zonder ruimtebeperkend te zijn. Middenin de nieuwe ruimte plaatste de vrouw des huizes een simpele houten tafel met eromheen acht verschillende thonetstoelen. Een begrenzing met buiten voel je amper wanneer je hier zit te eten of te praten. Enkel een gigantisch glazen vlies met een zwart kader eromheen scheidt in en uit van elkaar.

☒ Op de vloer van hun buitenkamer liggen houten planken over de gehele breedte, binnenin opteerde architect Haenen voor de natuursteen nero Zimbabwe. In stroken gelegd naar analogie met het terras, én met de bovenkant naar onder, omdat je zo meer tekening krijgt. De ombouw rond de badkuip is donker verzoete Marlinsteen, het materiaal waaruit ook de twee wastafels zijn vervaardigd. De ondiepe vierkante lavabo's zitten in de steen ingewerkt, onder het blad bieden lades in gelakte mdf heel wat opbergmogelijkheden.

EEN DOOS OP HET DAK

Bovenop badkamer nummer één construeerden architect Haenen en zijn team een bijkomende badkamer, speciaal voor de vier kinderen. Van beneden gezien lijkt het wel een grijze doos die op het hoofdvolume werd gehesen. Langs de buitenkant kwamen zinken platen, binnenin is de badkamervloer volledig bekleed met Marokkaans cementmozaïek, ook de vloer van de douche. Tegen de buitenmuur die naar de tuin gericht is, staat een lange en brede lavabo in blauwe steen. „De wastrog”, noemt de vrouw des huizes het meubel lachend. Erboven stak architect Haenen een langwerpig raam, om de skyline zichtbaar én ook voelbaar te maken. Overal waar deuren de functie hadden van opdelende elementen, koos de architect stevast voor gezuurd glas in plaats van gezandstraald, vanwege de onderhoudsvriendelijkheid. „In een huis moet in eerste instantie geleefd worden. Dat is de essentiële functie ervan, toch?”, aldus de architect. „Daarom werk ik het liefst met makkelijk te onderhouden materialen. Als er één element als een rode draad doorheen mijn projecten loopt, dan zal het wel mijn nuchtere manier van ontwerpen zijn. Nuchter, maar tegelijk met veel gevoel. Overbodige versiering hoeft niet. Het moet functioneren, praktisch zijn. In een huis leef je niet alleen, je moet het ook kunnen belevén. Het mag er nog zo mooi uitzien, als het geen belevingswaarde bezit, mist het iets. Daarnaast probeer ik altijd tijdloze ontwerpen af te leveren, zonder daarom klassiek te zijn. Huizen bouwen die de tand des tijds doorstaan, ook vormgeefkundig: dat is mijn streefdoel.”

GROEI PROCES

Waarom verkiest de architect totaalrenovaties boven nieuwbouw? „De uitdaging is gewoon groter”, klinkt het overtuigd. „Elke verbouwing is een groei- en een leerproces. Een totaalpakket op voorhand ontwerpen kan niet. Met deze renovatie wilde ik zoeken naar een oplossing voor het 'probleem' van al die koterijen in de stad.”

ARCHITECT BRUNO HAENEN

LINTSESTEENWEG 10, 2550 KONTICH

T. 03 218 55 49 - GSM 0477 781 852 - F. 03 293 55 51

bruno.haenen@pandora.be

„Een complexe opdracht vond ik, maar wel bijzonder boeiend. Wat het allemaal extra interessant maakt, is het feit dat je mensen kunt betrekken bij een bouwproces. Uiteindelijk gaat er bij renoveren voor hen een nieuwe wereld open. Ze leven al jaren in de ruimte die jij als architect onder handen neemt, ze kennen de voordelen ervan, maar ook de mankementen. Hen die evolutie naar iets nieuws laten meemaken, dat is de moeite waard. Graag zou ik hier binnen tien jaar eens terugkomen en vragen: hoe hebben jullie hier sindsdien gewoond? En vinden jullie het nog altijd even mooi als nu? Pas als ze dan ja zeggen, beschouw ik mijn opdracht als geslaagd.”

☒ **AFORM nv**
EVERDONGENLAAN 37, 2300 TURNHOUT > T. 014 437 652 - F. 014 437 688
info@aform.be - www.aform.be

VLAAMSE KAAI 63, 2000 ANTWERPEN > T. 03 230 21 34 - F. 03 289 00 72

AFORM ontwerpt en realiseert tijdloze, sober belijnde keukens en interieurprojecten op maat. Elke unieke realisatie accentueert de ruimtelijkheid en de openheid van de keuken. Het streven naar eenheid en eenvoud vind je terug in de strakke vormgeving en de keuze van fijne materialen. De eenvoud maakt ze bovendien gerieflijk; praktisch zonder overbodige franjes.

☒ **BEERSE ALUMINIUM WERKEN bvba**
DENNENLAAN 7 (Industriezone Zuid), 2340 BEERSE > T. 014 614 521 - F. 014 616 499
info@baw.be

Al meer dan 20 jaar maakt BAW aluminium ramen en deuren, zowel voor nieuwbouw als voor verbouwingswerken. BAW gebruikt enkel hoogwaardige materialen, die verwerkt worden in eigen werkplaats, door bekwame vakmensen met jarenlange ervaring.

In overleg met opdrachtgever en architect, vindt BAW steeds een perfecte oplossing voor toepassing van aluminium schrijnwerk en bijhorende beglazing, ook bij uw verbouwingswerken. BAW is steeds bereid u met gepaste raad bij te staan als het gaat over profielenkeuze en glaskeuze, kleurmogelijkheden, inbraakwerend beslag, verdere binnenafwerking.

☒ **BUDERUS VERWARMING-CHAUFFAGE nv**
TOEKOMSTLAAN 11, 2200 HERENTALS > T. 014 225 656 - F. 014 225 544
info@buderus.be - www.buderus.be

BUDERUS VERWARMING-CHAUFFAGE nv is een dochteronderneming van het Duitse Buderus Heiztechnik, dat internationaal opereert en marktleider is in Europa. Als Belgische verkooporganisatie combineren we de Duitse kwaliteit van de producten met onze kennis van de Belgische markt. Onder het motto *alles in één hand* is het de betrachtning van BUDERUS VERWARMING-CHAUFFAGE nv om naast de bekende blauwe verwarmingsketels zoveel mogelijk producten aan

☒ **INSERTI bvba**
RENIER SNIEDERSSTRAAT 31, 2300 TURNHOUT > T. 014 410 550 - F. 014 410 770
inserti@tijd.com - www.inserti.be

INSERTI bvba verzorgt voor u de levering en plaatsing van exclusieve materialen mbt vloer- en wandtegels, marmer, parket, tapijt en linoleum. Tevens alle maatwerk in al onze producten. Een tijp van de sluijer wordt gelicht op onze website www.inserti.be. Elk project wordt individualistisch benaderd en professioneel uitgewerkt.

U kan onze toonzaal vrijblijvend bezoeken van maandag tot vrijdag van 09.30 u tot 12.00 u en van 13.30 u tot 18.00 u. Zaterdag van 09.30 u tot 12.00 u en van 13.30 u tot 17.00 u.

Maandagvoormiddag en zondag gesloten.

Indien bovenvermelde uren niet schikken, wordt er ook op afspraak gewerkt.

☒ **ISONED nv**
ASSESTEENWEG 34 (Industriezone Mollem), 1730 ASSE > T. 02 453 01 10 - F. 02 453 03 01
info@isoned.be - www.isoned.be

ISONED-ISPO is een 100 % dochterbedrijf van de firma ISPO uit Knifflert bij Frankfurt. Vanuit Asse houdt de onderneming zich bezig met de technische en commerciële begeleiding van diverse producten, voornamelijk van thermische buitengevelisolatie systemen, sierpleisters, mortels, muurverven en keramische design gevels.

De doelgroep van ISONED-ISPO zijn stukadoors, architecten, aannemers, sociale woningmaatschappijen, ... ISONED-ISPO heeft in de loop der jaren een selectie gemaakt van zelfstandige bedrijven, die bewezen hebben te beschikken over het benodigde vakmanschap om aan de hoge kwaliteitseisen te voldoen. Een nieuwe afdeling tenslotte is ISPO CONCRETIN met onder meer epoxy-vloeren voor industrie –en parkeer garages, betonreparatie systemen en draagconstructieversterking met koolstoflamellen.

☒ **SANI CENTRALE bvba**
MOLENSTRAAT 49, 2840 REET (RUMST) > T. 03 844 62 18 - F. 03 844 62 95

☒ De keuken achteraan was een krap, volledig afgesloten kamertje dat grensde aan de eetkamer annex veranda, het weinige natuurlijke licht dat de bewoners hadden, viel binnen via een glazen koepel in het plat dak. Waar ze van droomden, was een grote leefkeuken met een overvloedige lichtinval en een zo open mogelijke interne leef sfeer.